

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |
വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ശ്രീഭഗവദ്യോമുനമുനിഭിഃ അനുഗൃഹീതം
|| സ്തോത്രരത്നം ||

This document has been prepared by*
Sunder Kidambi
with the blessings of
ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ
His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ സ്തോത്രരത്നം ॥

സ്വാഭയന്നിഹ സർവ്വേഷാം ത്രയുന്താർത്ഥം സുദുർഗ്രഹം |
സ്തോത്രയാമാസ യോഗീന്ദ്രഃ തം വന്ദേ യാമുനാഹവയം ॥

യത്പദാംഭോരുഹധ്യാനവിധിസ്താശേഷകൽമഷഃ |
വസ്തുതാമുപയാതോഽഹം യാമുനേയം നമാമി തം ॥

നമോ നമോ യാമുനായ യാമുനായ നമോ നമഃ |
നമോ നമോ യാമുനായ യാമുനായ നമോ നമഃ ॥

നമോഽചിന്ത്യാദ്ഭുതാക്ലിഷ്ടജ്ഞാനവൈരാഗ്യരാശയേ |
നാഥായ മുനയേഽഗാധഭഗവദ്ഭക്തിസിന്ധവേ ॥ 1 ॥

തസ്മൈ നമോ മധുജീഭംഘ്രിസരോജതത്വ-
ജ്ഞാനാനുരാഗമഹിമാതിശയാന്തസീമേന |
നാഥായ നാഥമുനയേഽത്ര പരത്ര ചാപി
നിത്യം യദീയചരണൗ ശരണം മദീയം ॥ 2 ॥

ഭൂയോ നമോഽപരിമിതാച്യുതഭക്തിതത്വ-
ജ്ഞാനാമൃതാബ്ധിപരിവാഹശുഭൈർവൃചോഭിഃ |
ലോകേഽവതീർണ്ണപരമാർത്ഥസമഗ്രഭക്തി-
യോഗായ നാഥമുനയേ യമിനാം വരായ ॥ 3 ॥

തത്ത്വേന യശ്ചിദചിദീശ്വരതത്വഭാവ-
ഭോഗാപവർഗ്ഗതദുപായഗതീരുദാരഃ |
സന്ദർശയൻ നിരമിമീത പുരാണരത്നം
തസ്മൈ നമോ മുനിവരായ പരാശരായ ॥ 4 ॥

മാതാ പിതാ യുവതയസ്തനയാ വിഭൂതിഃ
സർവ്വം യദേവ നിയമേന മദമ്പയാനാം |

ആദ്യസ്യ നഃ കുലപതേർവ്വകുലാഭിരാമം
ശ്രീമത് തദംഘ്രിയുഗളം പ്രണമാമി മുർധ്നാ || 5 ||

യന്മുർധ്നി മേ ശ്രുതിശിരസ്സു ച ഭാതി യസ്മിൻ
അസ്മന്മനോരഥപഥഃ സകലഃ സമേതി |
സ്തോഷ്യാമി നഃ കുലധനം കുലദൈവതം തത്
പാദാരവിന്ദമരവിന്ദവിലോചനസ്യ || 6 ||

തത്ത്വേന യസ്യ മഹിമാർണ്ണവശീകരാണുഃ
ശക്യോ ന മാതുമപി ശർവ്വപിതാമഹാദ്വൈഃ |
കർത്തും തദീയമഹിമസ്തുതിമുദ്യതായ
മഹ്യം നമോഽസ്തു കവയേ നിരപത്രപായ || 7 ||

യദാ ശ്രമാവധി യഥാമതി വാഘപ്യശക്തഃ
സ്തൗമ്യേവമേവ ഖലു തേഘി സദാ സ്തുവന്തഃ |
വേദാശ്ചതുർമ്മുഖമുഖാശ്ച മഹാർണ്ണവാന്തഃ
കോ മജ്ജതോരണുകുലാചലയോർവ്വിശേഷഃ || 8 ||

കിം ചൈഷ ശക്ത്യതിശയേന ന തേഘ്നുകമ്പ്യഃ
സ്തോതാഘി തു സ്തുതിക്യന്തേന പരിശ്രമേണ |
തത്ര ശ്രമസ്തു സുലഭോ മമ മന്ദബുദ്ധേഃ
ഇത്യുദ്യമോഽയമുചിതോ മമ ചാബ്ജനേത്ര || 9 ||

നാവേക്ഷസേ യദി തതോ ഭുവനാന്യമുനി
നാലം പ്രഭോ ഭവിതുമേവ കൃതഃ പ്രവൃത്തിഃ |
ഏവം നിസർഗ്ഗസുഹൃദി ത്വയി സർവ്വജ്ഞോഃ
സ്വാമിൻ ന ചിത്രമിദമാശ്രിതവത്സലത്വം || 10 ||

സ്വാഭാവികാനവധികാതിശയേശിത്യത്വം
നാരായണ ത്വയി ന മൃഷ്ട്യതി വൈദികഃ കഃ |
ബ്രഹ്മാ ശിവഃ ശതമഖഃ പരമഃ സ്വരാധി-
ത്യേതേഘി യസ്യ മഹിമാർണ്ണവവിപ്രുഷസ്തേ || 11 ||

കഃ ശ്രീഃ ശ്രിയഃ പരമസത്വസമാശ്രയഃ കഃ
കഃ പുണ്യരീകനയനഃ പുരുഷോത്തമഃ കഃ |
കസ്യായുതായുതശതൈകകലാംശകാംശേ
വിശ്വം വിചിത്രചിദചിത്പ്രവിഭാഗവൃത്തം || 12 ||

വേദാപഹാരഗുരുപാതകദൈത്യപീഡാ-
ദ്യാപഭിമോചനമഹിഷ്ഠഫലപ്രദാനൈഃ |
കോഽന്യഃ പ്രജാപശുപതീ പരിപാതി കസ്യ
പാദോദകേന സ ശിവഃ സ്വശിരോധൃതേന || 13 ||

കസ്യോദരേ ഹരവിരിഞ്ചമുഖഃ പ്രപഞ്ചഃ
കോ രക്ഷതീമമജനിഷ്ട ച കസ്യ നാഭഃ |
ക്രാന്ത്യാ നിഗീർയ പുനരുദ്ഗീരതി ത്വദന്യഃ
കഃ കേന വൈഷ പരവാനിതി ശക്യശങ്കഃ || 14 ||

ത്വാം ശീലരുപചരിതൈഃ പരമപ്രകൃഷ്ട-
സത്ത്വേന സാത്ത്വികതയാ പ്രബലൈശ്ച ശാസ്ത്രൈഃ |
പ്രഖ്യാതദൈവപരമാർത്ഥവിദാം മതൈശ്ച
നൈവാസുരപ്രകൃതയഃ പ്രഭവന്തി ബോദ്ധ്യം || 15 ||

ഉല്പുംഘിതത്രിവിധസീമസമാതിശായി-
സംഭാവനം തവ പരിബ്രഹ്മിമസ്വഭാവം |
മായാബലേന ഭവതാഽപി നിഗൂഢ്യമാനം
പശ്യന്തി കേചിദനിശം ത്വദനന്യഭാവഃ || 16 ||

യദണ്ഡമണ്ഡാന്തരഗോചരം ച യത്
ദശോത്തരാണ്യാവരണാനി യാനി ച |
ഗുണാഃ പ്രധാനം പുരുഷഃ പരം പദം
പരാത്പരം ബ്രഹ്മ ച തേ വിഭൂതയഃ || 17 ||

വശീ വദാന്യോ ഗുണവാൻ ജ്ജുഃ ശുചിഃ
മൃദുർദ്ദയാലുർമ്മധുരഃ സ്ഥിരഃ സമഃ |

കൃതീ കൃതജ്ഞസ്ത്വമസി സ്വഭാവതഃ
 സമസ്തകല്യാണഗുണാമൃതോദധിഃ || 18 ||

ഉപര്യുപര്യബ്ജഭുവോഽപി പുരുഷാൻ
 പ്രകൽപ്യ തേ യേ ശതമിത്യനുക്രമാത് |
 ഗിരസ്ത്വദേകൈകഗുണാവധീപ്സയാ
 സദാ സ്ഥിതാ നോദ്യമതോഽതിശരതേ || 19 ||

ത്വദാശ്രിതാനാം ജഗദുദ്ഭവസ്ഥിതി-
 പ്രണാശസംസാരവിമോചനാദയഃ |
 ഭവന്തി ലീലാ വിധയശ്ച വൈദികാഃ
 തദീയഗംഭീരമനോഽനുസാരിണഃ || 20 ||

നമോ നമോ വാങ്മനസാതിഭൂമയേ
 നമോ നമോ വാങ്മനസൈകഭൂമയേ |
 നമോ നമോഽനന്തമഹാവിഭൂതയേ
 നമോ നമോഽനന്തദയൈകസിന്ധവേ || 21 ||

ന ധർമ്മനിഷ്ഠോഽസ്ഥി ന ചാത്മവേദീ
 ന ഭക്തിമാൻ ത്വചുരണാരവിന്ദേ |
 അകിഞ്ചനോഽനന്യഗതിഃ ശരണ്യ
 ത്വത്പാദമൂലം ശരണം പ്രപദ്യേ || 22 ||

ന നിന്ദിതം കർമ്മ തദസ്തി ലോകേ
 സഹസ്രശോ യന്ന മയാ വ്യധായി |
 സോഽഹം വിപാകാവസരേ മുകുന്ദ
 ക്രന്ദാമി സംപ്രത്യഗതിസ്തവാഗ്രേ || 23 ||

നിമജ്ജതോഽനന്ത ഭവാർണ്ണവാന്തഃ
 ചിരായ മേ കൂലമിവാസി ലബ്ധഃ |
 ത്വയാഽപി ലബ്ധം ഭഗവന്നിദാനീം
 അനുത്തമം പാത്രമിദം ദയായാഃ || 24 ||

അഭൂതപൂർവ്വം മമ ഭാവി കിം വാ
 സർവ്വം സഹേ മേ സഹജം ഹി ദുഃഖം |
 കിം തു ത്വദഗ്രേ ശരണാഗതാനാം
 പരാഭവോ നാഥ ന ത്വേനൂരുപഃ || 25 ||

നിരാസകസ്യാപി ന താവദുത്സഹേ
 മഹേശ ഹാതും തവ പാദപങ്കജം |
 രൂഷാ നിരസ്തോഫി ശിശുഃ സ്തനന്ധയഃ
 ന ജാതു മാതുശ്ചരണൗ ജിഹാസതി || 26 ||

തവാമൃതസ്യന്ദിനി പാദപങ്കജേ
 നിവേശിതാത്മാ കഥമന്യദിച്ഛരതി |
 സ്ഥിതേഭരവിന്ദേ മകരന്ദനിർഭരേ
 മധുവ്രതോ നേക്ഷുരകം ഹി വീക്ഷതേ || 27 ||

ത്വദംഗ്രിമുദ്രിശ്യ കഭാപി കേനചിത്
 യഥാ തഥാ വാപി സക്യത് കൃതോഭജലിഃ |
 തദൈവ മുഷ്ണാത്യശുഭാനൃശേഷതഃ
 ശുഭാനി പുഷ്ണാതി ന ജാതു ഹീയതേ || 28 ||

ഉദീർണ്ണസംസാരദവാശുശുക്ഷണിം
 ക്ഷണേന നിർവ്വാപ്യ പരാം ച നിർവൃതിം |
 പ്രയച്ഛരതി ത്വചരണാരൂണാംബുജ-
 ഭയാനൂരാഗാമൃതസിന്ധുശീകരഃ || 29 ||

വിലാസവിക്രാന്തപരാവരാലയം
 നമസ്യദാർത്തിക്ഷപണേ കൃതക്ഷണം |
 ധനം മദീയം തവ പാദപങ്കജം
 കഭാ നു സാക്ഷാത്കരവാണി ചക്ഷുഷാ || 30 ||

കഭാ പുനഃ ശംഖരഥാംഗകൽപക-
 ധ്വജാരവിന്ദാംകുശവജ്രലാഞ്ചരണം |

ത്രിവിക്രമ ത്വചരണാംബുജഭയം
മദീയമൂർദ്ധാനമലംകരിഷ്യതി || 31 ||

വരാജമാനോജ്ജ്വലപീതവാസസം
സ്മിതാതസീസുനസമാമലച്ഛരവിം |
നിമഗ്നനാഭിം തനുമധ്യമുനതം
വിശാലവക്ഷഃ സ്ഥലശോഭിലക്ഷണം || 32 ||

ചകാസതം ജ്യാകിണകർക്കശൈഃ ശുഭൈഃ
ചതുർഭിരാജാനുവിലംബിഭിർഭൂജൈഃ |
പ്രിയാവതംസോത്പലകർണ്ണഭൂഷണ-
ശ്ലമാലകാബന്ധവിമർദ്ദശംസിഭിഃ || 33 ||

ഉദഗ്രപീനാംസവിലംബികുണ്ഡലാ-
ലകാവലീബന്ധുരകംബുകന്ധരം |
മുഖശ്രിയാ നൃക്യുതപൂർണ്ണനിർമ്മലാ-
മൃതാംശുബിംബാംബുരുഹോജ്ജ്വലശ്രിയം || 34 ||

പ്രബുദ്ധമുഷാംബുജചാരുലോചനം
സവിഭ്രമഭ്രൂലതമുജ്ജ്വലാധരം |
ശുചിസ്മിതം കോമലഗണ്ഡമുനസം
ലലാടപർയന്തവിലംബിതാലകം || 35 ||

സ്ഫുരത്കിരീടാംഗദഹാരകൺഠികാ-
മണീന്ദ്രകാഞ്ചീഗുണനുപുരാഭിഭിഃ |
രഥാംഗശംഖാസിഗദാധനുർവ്വരൈഃ
ലസത്തുലസ്യാ വനമാലയോജ്ജ്വലം || 36 ||

ചകർമ്മ യസ്യ ഭവനം ഭൂജാന്തരം
തവ പ്രിയം ധാമ യദീയജന്മഭൂഃ |
ജഗത് സമസ്തം യദപാംഗസംശ്രയം
യദർത്ഥമംഭോധിരമന്മ്യബന്ധി ച || 37 ||

സ്വവൈശ്വര്യപ്യേണ സഭാഽനുഭൂതയാ-
 ഽപ്യപൂർവ്വവദിസ്തഥമാദധാനയാ |
 ഗുണേന രൂപേണ വിലാസചേഷ്ടിതൈഃ
 സഭാ തവൈവോചിതയാ തവ ശ്രിയാ || 38 ||

തയാ സഹാസീനമനന്തഭോഗിനി
 പ്രകൃഷ്ടവിജ്ഞാനബലൈകധാമനി |
 ഫണാമണിപ്രാതമയുഖമണ്ഡല-
 പ്രകാശമാനോദരദിവ്യധാമനി || 39 ||

നിവാസശൃംഗാസനപാദുകാംശുകോ-
 പധാനവർഷാതപവാരണാഭിഭിഃ |
 ശരീരഭേദൈസ്തവ ശേഷതാം ഗതൈഃ
 യഥോചിതം ശേഷ ഇതീരിതേ ജനൈഃ || 40 ||

ദാസഃ സഖാ വാഹനമാസനം ധ്വജഃ
 യസ്തേ വിതാനം വൃജനം ത്രയീമയഃ |
 ഉപസ്ഥിതം തേന പുരോ ഗരുന്മതാ
 ത്വദംപ്രിസംമർദ്ദുകിണാംകശോഭിനാ || 41 ||

ത്വദീയഭൂക്തോജ്ജ്വലിതശേഷഭോജിനാ
 ത്വയാ നിസൃഷ്ടാത്മഭരണേ യദ്യഥാ |
 പ്രിയേണ സേനാപതിനാ നൃവേദി തത്
 തഥാഽനുജാനന്തമുദാരവീക്ഷണൈഃ || 42 ||

ഹതാവിലക്ലേശമലൈഃ സ്വഭാവതഃ
 ത്വദാനുകൂല്യൈകരസൈസ്തവോചിതൈഃ |
 ഗൃഹീതതത്തത് പരിചാരസാധനൈഃ
 നിഷേവ്യമാണം സചിവൈർയഥോചിതം || 43 ||

അപൂർവ്വനാനാരസഭാവനിർഭര-
 പ്രബുദ്ധയാ മുശുവിദശുലീലയാ |

ക്ഷണാണുവത് ക്ഷിപ്തപരാദികാലയാ
പ്രഹർഷയന്തം മഹിഷീം മഹാഭുജം || 44 ||

അചിന്ത്യദിവ്യാദ്ഭുതനിത്യയൗവന-
സ്വഭാവലാവണ്യമയാമൃതോദധിം |
ശ്രിയഃ ശ്രിയം ഭക്തജനൈകജീവിതം
സമർത്ഥമാപത്സഖമർത്ഥികൽപകം || 45 ||

ഭവന്തമേവാനുചരൻ നിരന്തരം
പ്രശാന്തനിശ്ശേഷമനോരഥാന്തരഃ |
കദാഽഹമൈകാന്തികനിത്യകിംകരഃ
പ്രഹർഷയിഷ്യാമി സനാഥജീവിതഃ || 46 ||

ധിഗശുചിമവിനീതം നിർദ്ദയം മാമലജ്ജം
പരമപുരുഷ യോഽഹം യോഗിവർയാഗ്രഗണ്യഃ |
വിധിശിവസനകാദ്യൈർദ്യാതുമത്യന്തദൂരം
തവ പരിജനഭാവം കാമയേ കാമവൃത്തഃ || 47 ||

അപരാധസഹസ്രഭാജനം
പതിതം ഭീമഭവാർണ്ണവോദരേ |
അഗതിം ശരണാഗതം ഹരേ
കൃപയാ കേവലമാത്മസാത് കുരു || 48 ||

അവിവേകഘനാസദിങ്മുഖേ
ബഹുധാ സന്തതദുഃഖവർഷിണി |
ഭഗവൻ ഭവദുർദ്ദിനേ പഥഃ
സ്ഖലിതം മാമവലോകയാച്യുത || 49 ||

ന മൃഷാ പരമാർത്ഥമേവ മേ
ശൃണു വിജ്ഞാപനമേകമഗ്രതഃ |
യദി മേ ന ദധിഷ്യസേ തതഃ
ദയനീയസ്തവ നാഥ ദുർല്ലഭഃ || 50 ||

തദഹം ത്വദ്യതേ ന നാഥവാൻ
മദ്യതേ ത്വം ദയനീയവാൻ ന ച |
വിധിനിർമ്മിതമേതമന്വയം
ഭഗവൻ പാലയ മാ സ്ഥ ജീഹവഃ || 51 ||

വപുരാദിഷു യോഽപി കോഽപി വാ
ഗുണതോഽസാനി യഥാ തഥാവിധഃ |
തദയം തവ പാദപദ്മയോഃ
അഹമദ്വൈവ മയാ സമർപ്പിതഃ || 52 ||

മമ നാഥ യദസ്തി യോഽസ്മ്യഹം
സകലം തദ്ധി തവൈവ മാധവ |
നിയതസ്വമിതി പ്രബുദ്ധധീഃ
അഥവാ കിം നു സമർപ്പയാമി തേ || 53 ||

അവബോധിതവാനിമാം യഥാ
മയി നിത്യം ഭവദീയതാം സ്വയം |
കൃപയൈവമനന്യഭോഗ്യതാം
ഭഗവൻ ഭക്തിമപി പ്രയച്ഛ മേ || 54 ||

തവ ദാസ്യസുഖൈകസംഗിനാം
ഭവനേഷസ്ത്വപി കീടജന്മ മേ |
ഇതരാവസഥേഷു മാ സ്ഥ ഭൂത്
അപി മേ ജന്മ ചതുർമ്മുഖാത്മനാ || 55 ||

സകൃത് ത്വദാകാരവിലോകനാശയാ
ത്യണീകൃതാനുത്തമഭൂക്തിമുക്തിഭിഃ |
മഹാത്മഭിർമ്മാമവലോകൃതാം നയ
ക്ഷണേഽപി തേ യദിരഹോഽതിദുഃസഹഃ || 56 ||

ന ദേഹം ന പ്രാണാൻ ന ച സുഖമശേഷാഭിലഷിതം
ന ചാത്മാനം നാനൃത് കിമപി തവ ശേഷത്വവിഭവാത് |

ബഹിർഭൂതം നാഥ ക്ഷണമപി സഹേ യാതു ശതയാ
വിനാശം തത് സത്യം മധുമഥന വിജ്ഞാപനമിദം || 57 ||

ദുരന്തസ്യാനാദേരപരിഹരണീയസ്യ മഹതഃ
നിഹീനാചാരോഽഹം നൃപശൂരശൂഭസ്യാസ്പദമപി |
ദയാസിന്ധോ ബന്ധോ നിരവധികവാത്സല്യജലധേ
തവ സ്മാരം സ്മാരം ഗുണഗണമിതീച്ഛരാമി ഗതഭീഃ || 58 ||

അനിച്ഛന്നപ്യേവം യദി പുനരിതീച്ഛന്നിവ രജ-
സ്തമശ്ചന്നശ്ചരദ്മസ്തുതിവചനഭംഗീമരചയം |
തഥാഘോരമംഭുപം വചനമവലംബ്യാപി കൃപയാ
ത്വമേവൈവംഭൂതം ധരണീധര മേ ശിക്ഷയ മനഃ || 59 ||

പിതാ ത്വം മാതാ ത്വം ദയിതനയസ്ത്വം പ്രിയസുഹൃത്
ത്വമേവ ത്വം മിത്രം ഗുരുരസി ഗതിശ്ചാസി ജഗതാം |
ത്വഭീയസ്ത്വദ്ഭൃത്യസ്തവ പരിജനസ്ത്വദ്ഗതിരഹം
പ്രപന്നശ്ചൈവം സത്യഹമപി തവൈവാസ്മി ഹി ഭരഃ || 60 ||

ജനിത്വാഽഹം വംശേ മഹതി ജഗതി ഖ്യാതയശസാം
ശുചീനാം യുക്താനാം ഗുണപുരുഷതത്ത്വസ്ഥിതിവിദാം |
നിസർഗ്ഗാദേവ ത്വച്ഛരണകമലൈകാന്തമനസാം
അധോഽധഃ പാപാത്മാ ശരണദ നിമജ്ജാമി തമസി || 61 ||

അമർയാദഃ ക്ഷുദ്രശ്ചലമതിരസുയാപ്രസവഭൂഃ
കൃതഘ്നോ ദുർമ്മാനീ സ്മരപരവശോ വഞ്ചനപരഃ |
നൃശംസഃ പാപിഷ്ഠഃ കഥമഹമിതോ ദുഃഖജലധേഃ
അപാരാദുത്തീർണ്ണസ്തവ പരിചരേയം ചരണയോഃ || 62 ||

രഘുവര യദഭൂസ്ത്വം താദൃശോ വായസസ്യ
പ്രണത ഇതി ദയാലുർയച്ച ചൈദ്യസ്യ കൃഷ്ണ |
പ്രതിഭവമപരാലുർമ്മുശ്ച സായുജ്യഭോഭൂഃ
വദ കിമപദമാഗസ്തസ്യ തേഽസ്തി ക്ഷമായാഃ || 63 ||

നന്നു പ്രപന്നഃ സകൃദേവ നാഥ
തവാഹമസ്മീതി ച യാചമാനഃ |
തവാനുകമ്പ്യഃ സ്മരതഃ പ്രതിജ്ഞാം
മദേകവർജ്ജം കിമിദം വ്രതം തേ || 64 ||

അകൃത്രിമത്വചരണാരവിന്ദ-
പ്രേമപ്രകർഷാവധിമാത്മവന്തം |
പിതാമഹം നാഥമുനിം വിലോക്യ
പ്രസീദ മദ്യുത്തമചിന്തയിത്വാ || 65 ||

|| ഇതി സ്തോത്രരത്നം സമാപ്തം ||